

Kruisbooglaan (Poperinge, West-Vlaanderen)

Projectcode: 2016K56

November 2016

ARCHEOLOGIENOTA

BUREAUONDERZOEK (FASE 0)

DEEL 2: PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Colofon

Ruben Willaert bvba
Ten Briele 14 bus 15
8200 Sint-Michiels-Brugge

Auteur: Wouter Van Goidsenhoven

Wetenschappelijk advies: Dieter Demey, Simon Verdegem en Jan Decorte

© Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge, 2016

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert bvba.

Ruben Willaert bvba aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

Deel 2: Programma van maatregelen	4
2.1 Administratieve gegevens	4
Deel 3: Bibliografie.....	8

FIGURENLIJST (2016K56)

Geen gegevens voor lijst met afbeeldingen gevonden.

TABELLENLIJST (2016K56)

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.	4
--	---

Deel 2: Programma van maatregelen

2.1 Administratieve gegevens

Tabel 1: Administratieve gegevens: De administratieve gegevens identificeren de actoren die betrokken zijn bij het vooronderzoek en de locatie van het vooronderzoek.

a) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de initiatiefnemer	RS Management bvba Professor Dewulfstraat 87 8970 Poperinge	
b) Het erkenningsnummer van de erkende archeoloog	OE/ERK/Archeoloog/2015/00043	
c) De naam en het adres of maatschappelijke zetel van de erkende archeoloog	Janiek De Gryse Ten Briele 14 bus 15 8200 Sint-Michiels-Brugge	
d) De locatie van het vooronderzoek met vermelding van:	Provincie	West-Vlaanderen
	Gemeente	Poperinge
	Deelgemeente	/
	Postcode	8970
	Adres	Kruisbooglaan
	Toponiem	Kruisbooglaan
	Bounding box (Lambertcoördinaten)	X _{min} = 34753 Y _{min} = 172327 X _{max} = 34979 Y _{max} = 172484
e) Het kadasterperceel met vermelding van gemeente, afdeling, sectie, perceelsnummer of -nummers en kaartje	1e Afdeling, sectie E, perceelnummers 568Y, 568a2, 569R, 569S, 570M, 575t, 575s, 568v Figuur 1	

De opdrachtgever plant de aanleg van een verkaveling met toegangsweg, parking en een gescheiden rioleringsstelsel aan de Kruisbooglaan te Poperinge. De ingreep in de bodem is ca.0,36 ha groot en is volledig ingesloten door bebouwing.

Op historisch vlak gaat de eerste melding van Poperinge terug op de volle middeleeuwen waarbij het gebied gerekend wordt tot de eigendom van de Sint-Bertinusabdij. Onderzoek in de regio wijst op bewoning en gebruik vanaf de steentijden.

In de late middeleeuwen vormt de textielindustrie de belangrijkste poot van de lokale economie. Vanaf de 18^e eeuw kent Poperingen een hoofdzakelijk agrarische bedrijvigheid met, onder meer, de kweek van tabak en hoppe als belangrijkste spelers.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog vormt Poperinge het logistieke steunpunt en militair hoofdkwartier voor de geallieerde troepen aan het front rond Ieper

Cartografisch onderzoek bevestigt het rurale karakter van het plangebied. De historische kern van Popering bevindt zich ca.1km naar het noordwesten. Een militaire kaart van mei 1918 geeft op het plangebied zelf een loopgraafstructuur weer met een aantal mogelijke barakken. Na de Eerste

Wereldoorlog wordt bebouwing opgetrokken in de oostelijke sector van de projectlocatie, aan de Professor Dewulfstraat.

Archeologisch zijn op het plangebied geen waarden gekend. In de directe omgeving is één polygoon afgebakend op de Centraal Archeologische Inventaris. Het betreft de vondst van een Romeinse munt en jongere, contextloze vondsten (CAI-nr 76999).

Verder zijn in de ruime omgeving enkele betekenisvolle bewoningssporen aangesneden. Betrouwbare, relevante indicatoren betreffen in hoofdzaak echter vol tot laatmiddeleeuwse vindplaatsen en jonger.

Enkel aan de Mandeldreef, op ca. 400m ten zuidwesten van het plangebied werden enkele Romeinse sporen aangesneden¹. Aan de Bellestraat op ongeveer 1km ten zuidwesten, werd in 2013, een prospectie uitgevoerd, hierbij kwamen geen betekenisvolle archeologische resten aan het licht². Circa 1km oostwaarts werden ter hoogte van industriezone 'Sappenleen' bewoningssporen uit de Romeinse periode en de vroege- en volle middeleeuwen aangesneden, evenals verschillende logistieke elementen uit de Eerste Wereldoorlog³. Dichter bij de projectlocatie zijn geen bewoningssporen of andere betekenisvolle vindplaatsen uit oudere periodes gekend.

Hoewel de landschappelijke situatie zeer gunstig is en ook recent archeologisch onderzoek een zeer groot archeologisch potentieel van de ruime regio belicht (cf. 'Zwijnlandstraat', 'Vleterbeek', 'Sappenleen' etc.) lijkt het potentieel op relevante kenniswinst van het terrein in kwestie eerder beperkt.

2.3 Gemotiveerd advies

Voor de projectlocatie aan de Kruisboogstraat te Poperinge worden geen verdere onderzoeksdaten aanbevolen. De beperkte omvang van de projectlocatie in combinatie met het gebrek aan archeologische indicatoren in de nabije omgeving vormen voldoende argument om af te zien van een verder schrijdend onderzoekstraject. Ook is het deel tegen de Professor Dewulfstraat bebouwd, deze bebouwing valt ten dele samen met de gekende relictten uit de Eerste Wereldoorlog. Het desktoponderzoek bracht verschillende valabele argumenten aan waardoor verder onderzoek als weinig betekenisvol beschouwd moet worden.

Het belangrijkste argument om af te zien van verder onderzoek blijft de erg beperkte oppervlakte van het terrein, ca. 3500m². De verstoringshistoriek op basis van orthofoto's heeft eveneens aangetoond dat een deel van het terrein ten laatste in de jaren '70 bebouwd was. Hierbij moet uitgegaan worden van een zekere mate van verstoring ter hoogte van de gekende wereldoorlogrelictten. Er kan aangenomen worden dat het bodemarchief op het terrein daar reeds ten dele geroerd is.

Verder kan een terrein van dergelijke beperkte oppervlakte in buitengebied, waarvan bovendien nog een deel verstoord is, weinig tot geen ruimtelijk inzicht verschaffen in eventueel waargenomen fenomenen. Hoewel een trench-map uit 1918 enkele structuren weergeeft op het projectgebied bevinden deze zich dus ten dele ter hoogte van de recente bebouwing. Vermoedelijk zullen enige restanten in de ondergrond gedeeltelijk verstoord zijn. Verder moet aangegeven worden dat bij recent onderzoek in de Poperingse regio standaard wordt waargenomen dat loopgraven niet diep zijn uitgegraven, maar omwille van de eerder natte bodemsituatie, op de grond werden opgebouwd.

Indien deze gegevens gecombineerd worden met de schaarste aan relevante en betrouwbare archeologische waarden is duidelijk dat verder onderzoek op het terrein aan de Kruisboogstraat, in het

¹ Communicatie Jan Decorte (CO7) d.d. 16/11/2016

² SMET J., Archeologisch vooronderzoek Poperinge Bellestraat, Willaert rapport 38

³ BEKE F. et al., Bewoningssporen uit de Romeinse en Middeleeuwse periodes en resten van een logistiek knooppunt uit de Eerste Wereldoorlog, Willaert rapport 68

beste geval, niet meer zou opleveren dan enkele afvalkuilen of slecht bewaarde loopgraafsegmenten zonder ruimtelijke context. Dit onderzoek kan nooit nieuwe inzichten in de organisatie van het geallieerd achterland opleveren. Met andere woorden, de kenniswinst die een onderzoek op deze locatie zou opleveren, zal nooit in verhouding staan met de financiële kost die een vooronderzoek met ingreep in de bodem met zich zou meebrengen. Op basis van deze kosten-baten analyse dient dan ook afgezien te worden van een verder schrijdend onderzoekstraject.

Uiteraard moet in dit dossier gewezen worden op de archeologische meldingsplicht, conform artikel 5.1.4 van de huidige wetgeving betreffende het onroerend erfgoed.

2.4 Conclusie

De opdrachtgever plant de realisatie van een verkaveling en bijhorende infrastructuur aan de Kruisbooglaan te Poperinge. Gelet op de aard van de ingrepen dient een bekrachtigde archeologienota toegevoegd te worden aan de vergunningsaanvraag. Op basis van de beperkte oppervlakte van het plangebied, de verwachte mate van verstoring en het de beperkte relevante archeologische indicatoren in de directe omgeving wordt verder onderzoek als weinig zinvol beschouwd. Op basis van een kosten-baten analyse kan een doorlopend onderzoekstraject niet verantwoord worden. Voor het terrein wordt een vrijgave vooropgesteld.

Deel 3: Bibliografie

Agentschap Onroerend Erfgoed 2016

AGIV

DOV Vlaanderen

Geoportaal

Geopunt